

Esiopetuksen lukuvuosisuunnitelma 2025–2026

Esiopetus on muuttunut 1.1.2015 velvoittavaksi perustuslakimuutoksella (1040/2014). Perusopetuslain (26 a §) mukaan lasten on oppivelvollisuuden alkamista edeltävänä vuonna osallistuttava vuoden kestävään esiopetukseen tai muuhun esiopetuksen tavoitteet saavuttavaan toimintaan. Kunnan velvollisuus on järjestää alueellaan asuville lapsille maksutonta esiopetusta. Vihdin kunnassa esiopetus järjestetään päiväkodeissa. Lapsen tarvitsema esiopetusta täydentävä varhaiskasvatus järjestetään pääasiassa samoissa tiloissa esiopetuksen kanssa. Esiopetusyksiköiden esihenkilöinä ovat päiväkodinjohtajat.

Esiopetuksessa noudatetaan Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmaa, joka pohjautuu valtakunnalliseen suunnitelmaan. Lukuvuosisuunnitelmassa jokainen esiopetusyksikkö tarkentaa paikallisen opetussuunnitelman toteuttamista. Esiopetusryhmän opettaja tiedottaa yksikön esiopetuksen lukuvuosisuunnitelmasta huoltajia esiopetuksen alkaessa ja se on huoltajien luettavissa esiopetusryhmissä.

Esiopetus on tavoitteellista toimintaa. Opetuksen tavoitteet määrittyvät opetussuunnitelman perusteiden ja niiden pohjalta laaditun paikallisen opetussuunnitelman mukaan. Lasten osaamistasolle ei opetussuunnitelmassa aseteta yhteisiä tavoitteita. Yksilöllisesti pohditut tavoitteet hyödyttävät lasten oppimista, joten opettaja keskustelee kunkin lapsen yksilöllisistä tarpeista, toiveista ja oppimisesta lapsen ja hänen huoltajansa kanssa. Esiopetuksen henkilöstö ottaa nämä tarpeet ja toiveet huomioon opetusta suunniteltaessa sekä oppimisympäristöjen kehittämisessä.

Esiopetuksen toiminta- ja loma-ajat

Syyslukukausi 7.8.-19.12.2025 (92 päivää)

*syysloma 13.10.-17.10.2025 (vko 42)

*joululoma 20.12.2025-6.1.2026

Kevätlukukausi 7.1.-29.5.2026 (94 päivää)

*hihtoloma 16.2.-20.2.2026 (vko 8)

*pääsiäinen 3.-6.4.2026

*vappu 1.5.2026

*helatorstai 14.5.2026

Esiopetuksen toiminta-aika on 9-13

Vanjärven päiväkot

Esiopetuksen rakenne, oppimisympäristö, mahdolliset painotukset, retket

Vanjärven esiopetus ryhmässä on kahdeksan esioppilasta. Esiopetusryhmän nimi on Tuulihaukat/esiopetus.

Henkilöstöön kuuluu esiopettaja, lastenhoitaja sekä talousapulainen, joka auttaa ryhmää tarvittaessa esim. Taksilla kulkevien lasten vastaanotossa ja kotiin lähettämisessä, pukemistilanteissa sekä iltapäiväulkoilun alussa vastaanottamalla esioppilaita ulkona.

Yhteisiä syntymäpäiviä, lauluhetkiä, ulkoiluja ja tapahtumia esioppilaat viettävät yhdessä pienten Satakielien kanssa.

Vanjärven päiväkotit sijaitsevat fyysisesti yhdessä Vanjärven koulun kanssa samaan pihapiiriin. Koulun ulkotilat, kuten hiekkakenttä, pururata, talvella luistelukenttä- ja kaukalo ovat esioppilaiden käytössä. Ympärillä olevilla pelloilla on talvisin hiihtoladut esioppilaiden käytettävissä. Pihapiirin ympärillä olevat metsäalueet ovat viikoittain esioppilaiden leikkiympäristöjä.

Päiväkotit sijaitsevat maalaismaisemassa ja luonto ympäröi niitä. Luontoa oppimisympäristönä käytetään päivittäin. Esiopetuksen yksi kärkitavoite on luontosuhteen luominen esioppilaille ja se toteutuu hyvin Vanjärven ympäristössä.

Esioppilaat käyvät koulun ruokalassa syömässä. Yhteisiä juhla-aterioita nautitaan koulun väen kanssa Itsenäisyyspäivän ja joulun lounaina.

Esioppilaiden käytössä on koulun liikuntasali, jota he käyttävät torstaisin.

Esioppilaiden käytössä on myös "Läksyluokka", joka on koulun käsityöluokka. Sitä käytämme keskiviikkoisin toiminnallisiin hetkiin. Esioppilaiden käytössä on "Ystävien Eskari" sekä siihen liittyvä toiminnallinen digimateriaali. Yhteistyö koulun ja esiopetuksen välillä on päivittäistä.

Läksyluokkaa esioppilaat käyttävät myös ruuan jälkeen lukemishetkeen ja leikkimiseen.

Retkiä esioppilaat tekevät lähiympäristöön ja sen lisäksi sekä syksyllä että keväällä heillä on 5+5 kertaa Mörriretki lähimaastoon.

Esioppilaiden kanssa tehdään pedagogisia retkiä Vihdin kunnan alueella. Keväällä 2026 esioppilaat pääsevät Vihdin uimahalliin uintiopetukseen. Kulttuurisuunnitelman mukaan esioppilaat tekevät keväällä retken kirkonkylälle Kultsaan.

Esiopetuksen toiminnan suunnittelu ja toteutus

Huoltajille järjestettiin huoltajailta 27.8.2025, jossa he saivat esittää toiveitaan toiminnan suhteen. Illassa käsiteltiin tukimuutosta, joka tuli voimaan 1.8.2025

Toimintaan liittyviä toiveita ja keskustelua on käyty huoltajakeskusteluissa.

Esioppilaat osallistuvat toiminnan suunnitteluun päivittäin sekä osallistuvat sen toteuttamiseen ja tekemiseen tasavertaisesti henkilöstön kanssa. Esioppilaiden vahvuuksia käytetään toiminnan suunnittelussa avuksi.

Henkilöstö keskustelee ja kuuntelee lapsia heidän mielenkiinnon kohteistaan.

Pienryhmätoimintaa toteutetaan joka tilanteessa päivittäin.

Toiminta on projektityöskentelyä. Projektien aiheet nousevat esioppilaiden kiinnostuksen kohteista.

Luontoliikunta on tärkeä toimintamuoto Vanjärvellä, koska puitteet siihen ovat erinomaiset.

Toiminta on monipuolista, joka tähtää esioppilaiden hyvinvointiin fyysisesti ja psyykkisesti. Lasten kokonaisvaltaiseen hyvinvointiin kiinnitetään huomiota levon, ruokailun ja liikunnan sekä ystävyyssuhteiden luomisen ja ylläpidon suhteen. Tunteita käsitellään nimeämällä, ja kokemalla. Henkilöstö auttaa lapsia tunteiden ilmaisemisessa.

Esioppilaat harjoittelevat monipuolisesti karkeamotorisia taitoja sisällä ja ulkona. Lähiympäristön vaihtelevat maastot toimivat hyvinä harjoittelupaikkoina.

Syksyllä ja keväällä esioppilaat osallistuvat sähköliiton säbäviikkoihin.

Hienomotorisia taitoja esioppilaat harjoittelevat kynätyöskentelynä, askarteluilla ja erilaisilla tekniikoilla.

Hyvät käytöstavat, leikki- ja kaveritaidot, toisten huomioonottaminen, tunnetaidot, osallisuus ja osallistuminen, luontosuhteen vahvistaminen, jokaisella lapsella on kaveri sekä fyysisen, psyykkisen ja sosiaalisen kestävä kehitys sekä oppimaan oppiminen ovat tärkeitä tavoitteita ryhmällemme.

Pienryhmätoimintaa toteutetaan päivittäin.

Henkilöstö seuraa ryhmän vuorovaikutusta ja kaveritaitoja. Henkilöstö auttaa ja mallittaa lapsia leikkiin liittymisessä ja ryhmäytymisessä. Henkilöstö käyttää läheisyyden kehä -mallia seuratakseen, että jokaisella esioppilaalla on joku turvallinen aikuinen, johon tukeutua päivän aikana.

Esioppilaiden ryhmäytymistä tarkastellaan sosiogrammin avulla syksyllä ja keväällä. Henkilöstö saa sen avulla tietoa kaverisuhteista ja mallittaa ja ohjaa lapsia kaverisuhteissa.

Toiminnassa huomioidaan kulttuuriin ja taiteisiin liittyviä toimintatapoja elämysten, kokemusten ja itse tekemisen avulla. Lapsia kannustetaan ilmaisemaan itseään kuvallisesti, sanallisesti, draaman keinoin. Mielikuvitusta rikastetaan saduin, tarinoin ja keskustelemalla.

Suomalaiseen kulttuuriin liittyvät perinnejuhlat rikastuttavat toimintaa vuoden aikana. Juhlia suunnitellaan ja valmistellaan yhdessä esioppilaiden kanssa. Esioppilaat tutustuvat Vanjärven

Seurojentalolla oleviin esittelyihin leivästä, kouluruokailusta ja ohrapuurosta toiminnallisesti ja tutkimalla näyttelyitä.

Huoltajien kanssa keskustellaan esioppilaan asioista ja esioppilas on mukana lapsiystävällisen kunnan mallin mukaan kertomassa itse omista asioistaan, tuntemuksistaan ja toiveistaan esiopetusajasta syksyllä ja keväällä.

Toimintaa dokumentoidaan kuvaamalla, piirtämällä ja kädellisillä töillä. Tuulihaukkojen eteisessä on pedagoginen seinä, joka kertoo kuukausittain mitä esioppilaat ovat harjoitelleet ja oppineet eri oppimiskokonaisuuksissa.

Pedagogisen dokumentoinnin avulla henkilöstö tutustuu lapsen elämään ja ajatuksiin ja kerää tietoa hänen kokemuksistaan, osaamisestaan ja tarpeistaan. Luottamuksellisen vuorovaikutuksen luominen henkilöstön ja lapsen välillä on tärkeää.

Esiopetussuunnitelmassa sanotaan, että esioppilaita ohjataan tieto- ja viestintäteknologian osaamiseen, johon Vanjärvellä on valitettavasti erittäin huonot resurssit.

Kertyvät dokumentit ja niistä tehty tulkinta rakentavat lapsen esiopetusaikaa jatkuvasti.

Esiopetuksen toiminnan sekä lukuvuosisuunnitelman arviointi

Toimintaa arvioidaan yhdessä henkilöstön ja esioppilaiden kanssa päivittäin.

Esioppilaita haastatellaan ja he tekevät toleranssiympyrän toiminnasta, jonka avulla he saavat kertoa ajatuksiaan ja toiveitaan toiminnasta.

Huoltajilta kysytään keskusteluissa kommentteja ja ehdotuksia toimintaan syksyllä ja keväällä.

Lukuvuosisuunnitelmaa arvioidaan tammikuussa ja kesäkuussa.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuki

Tuen järjestämisen rakenteet

Ryhmä jaetaan pienryhmiin ja sillä tavalla opettajalla on mahdollisuus keskittyä lapsen tuen tarpeeseen rauhassa. Pienryhmiä vaihdellaan toiminnan mukaan. Toimintaan ja lasten tekemiseen varataan riittävästi aikaa.

Opettaja havainnoi esioppilaita kaikissa tilanteissa. Jos he saavuta asetettuja tavoitteita, hän suunnittelee yhdessä varhaiskasvatuksen erityisopettajan kanssa tukitoimia ryhmätasolla ja tarvittaessa myös yksilötasolla.

Tuen järjestämisen pedagogiset toimintatavat

Tuen tarkoituksena on mahdollistaa esioppilaan oikeus saada hänen tarpeitaan huomioivaa opetusta ja osallistumista esiopetukseen.

Esioppilas saa tukea yksilökohtaisesti, jos hänellä on vaikeuksia oppia.

Oppimisen ja esiopetukseen osallistumisen tuen järjestämisen lähtökohtana on esioppilaan ja ryhmän vahvuudet sekä oppimis- ja kehitystarpeet.

Henkilöstö tutustuu huolellisesti ja perusteellisesti esioppilaisiin, heidän vahvuuksiinsa, taitoihinsa ja opeteltaviin asioihin.

Ryhmäkohtaisten tukimuotojen suunnitelma

Esiopettaja ja varhaiskasvatuksenerityisopettaja ovat tehneet yhteisopettamisen suunnitelman syksyllä 2025.

Varhaiskasvatuksen erityisopettaja vierailee ryhmässä joka toinen viikko ja toiminta tapahtuu pienryhmissä. Tuulihaukat jaetaan kolmeen ryhmään ja jokainen ryhmä kiertää joka pisteessä, jota ohjaa aikuinen.

Miten tiedossa olevat ryhmäkohtaisen tuen tarpeet huomioidaan

Esioppilaita havainnoidaan ja esiin nousseiden tuen tarpeiden mukaan suunnitellaan sekä teemat että oppimisalueet ja asetetaan niille tavoitteet.

Miten esiopetusvuoden aikana ilmenevät ryhmäkohtaiset tuen tarpeet huomioidaan

Esiin nousevat tuen tarpeet liitetään toimintaan mukaan ja niitä käsitellään ryhmän kanssa yhdessä.

Tuen järjestämisen työn- ja vastuunjako

Tukea annetaan pienryhmätoimintana. Jokainen pienryhmän vetäjä kirjaa omat havainnot ja ne jaetaan toiminnan jälkeen. Jos aika ei riitä, havainnot jaetaan sähköpostitse.

Pienryhmät käyvät kaikissa pisteissä. Joka kerralla on edellisen kerran kertausta. Toimintaa muutetaan ja mukautetaan esiin nousseiden tarpeiden mukaan. Toiminnan suunnittelevat yhdessä esiopettaja ja varhaiskasvatuksen erityisopettaja.

Moniammatillinen ja monialainen yhteistyö

Esioppilaiden kokonaisvaltaista hyvinvointia tukemassa ovat opiskeluhoollon toimijat, sosiaali- ja terveystyöpalvelut ja terapiapalvelut. Huoltajien ja eri toimijoiden kanssa tehdään yhteistyötä esioppilaiden tarpeiden mukaan.

Opiskeluhoolto

Vihdin kunnan opiskeluhoollon suunnitelma sisältää opiskeluhoollon tavoitteet ja keskeiset periaatteet sekä toimenpiteet opiskeluhoollon toteuttamiseksi ja seuraamiseksi. Se korvaa paikalliset esi- ja perusopetuksen sekä lukiokoulutuksen opetussuunnitelmien opiskeluhoollon luvut ja toimii henkilöstön työtä ohjaavana asiakirjana. Vihdin opiskeluhoollon suunnitelma on luettavissa esiopetusryhmässä sekä Vihdin kunnan nettisivuilla.

Opiskeluhoollon kokonaistarve

Käytettävissä on neuvolapalvelut sekä kuraattori- ja psykologipalvelut, joita tarvittaessa hyödynnetään.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimintatavat esiopetuksessa

Esiopetuksen yksikkökohtainen opiskeluhoolloryhmä vastaa yhteisöllisen opiskeluhoollon suunnittelusta, kehittämisestä, toteuttamisesta ja arvioinnista.

Yksikkökohtainen opiskeluhoollotyöryhmä kokoaa oman yksikkönsä opiskeluhoollon koskevaa tietoa sekä huomioi opiskeluhoollon suunnittelussa ja kehittämisessä yksikkönsä esiopetuksesta nousseet ilmiöt ja tarpeet.

Yhteisöllisen opiskeluhoollon toimijat

Yhteisölliseen opiskeluhoollon kuuluvat Vanjärven päiväkodin johtaja Nina Kuvaja, opiskeluhoollon kuraattori Ulla-Riikka Vänskä, esioppilaiden psykologi Marjo Korander, neuvolaterveydenhoitaja Katri Finerus, varhaiskasvatuksen erityisopettaja Johanna Vire sekä Tuulihaukkojen esiopettaja Tiina Laakso.

Yksikön omat yhteisöllisen opiskeluhoollon toimenpiteet

Tuen tarpeissa opettaja konsultoi opiskeluhoollon kuraattoria, esiopetuksen psykologia, neuvolaterveydenhoitajaa ja varhaiskasvatuksen erityisopettajaa.

Yhteisöllinen opiskeluhuollon palaveri on 17.11.2025.

Lapsen poissaolot esiopetuksessa

Lapsen ollessa poissa esiopetuksesta sairauden tai muun äkillisen syyn vuoksi, huoltaja on velvollinen ilmoittamaan asiasta lapsen esiopettajalle mahdollisimman pian. Etukäteen tiedossa olevista poissaoloista (esim. lomamatkat) tulee olla hyvissä ajoin yhteydessä esiopettajaan. Luvan enintään viikon mittaiseen poissaoloon myöntää esiopettaja. Pidempään kestävät poissaolot anotaan päiväkodinjohtajalta. Vihdin esiopetuksessa on käytössä lapsen läsnäolon tukemisen malli.

Yksilöllinen opiskeluhoolto

Yksilöllisen opiskeluhuollon tavoitteena on seurata ja edistää esioppilaan kokonaisvaltaista kehitystä, terveyttä, hyvinvointia ja oppimista sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä ja syvenemistä. Tärkeää on varhaisen tuen turvaaminen.

Yksilöllinen opiskeluhoolto ja toimintatavat on määritelty tarkemmin Vihdin opiskeluhooltosuunnitelmassa.

Kiusaamisen ehkäiseminen

Alle kouluikäinen lapsi saattaa kokeilla erilaisia ei-toivottuja toimintatapoja toistamalla näkemäänsä ja kokemaansa. Häirinnän ja kiusaamisen ennaltaehkäiseminen tarkoittaa näihin tilanteisiin pysähtymistä ja puuttumista lasta rakentavalla tavalla. Esiopetusikäisten lasten välinen häirintä on useimmiten kokeilevaa ja tahatonta. Häirintä on kuitenkin hämmäntävää ja satuttavaa, joten siihen tulee aina puuttua. Ristiriitatilanteisiin tulisi suhtautua oppimistilanteina, joissa henkilöstön tehtävänä on vahvistaa esioppilaiden toimijuutta, vaikutusmahdollisuuksia ja elämäntaitoja.

Kiusaamisen ehkäisemisestä on kirjattu tarkemmin Vihdin kunnan esiopetuksen opetussuunnitelmassa sekä Vihdin kunnan opiskeluhooltosuunnitelmassa.

Yksikön kiusaamisen ehkäisyn ja puuttumisen suunnitelma

Vanjärven yksikössä on kiusaamisen ehkäisyn suunnitelma.

Henkilöstö käyttää toiminnan alussa aikaa ryhmän ryhmäytymiseen. Toiminta suunnitellaan niin, että ryhmään saadaan luotua luottamuksellinen, turvallinen ja kiireetön ilmapiiri.

Henkilöstö on lasten saatavilla ja kuuntelee ja keskustelee ryhmän kanssa. Henkilöstö on aidosti läsnä. Esioppilaita autetaan ryhmään liittymisessä. Tunnetaitoja harjoitellaan päivittäin sanoittamalla ja nimeämällä tunteita lapsille. Kaveritaitoja opetellaan leikkitilanteissa ja henkilöstö auttaa ja mallittaa niissä. MiniVerso-ohjelma on käytössä riitojen sovittelussa. Henkilöstö auttaa ristiriitatilanteissa. Esioppilaat ovat katsoneet heille tarkoitetun videon sovittelusta 28.8.2025.

Yhteistyö

Yhteistyötä tehdään alkuopetuksen kanssa. Keväällä huoltajien illassa käydään läpi ”Kuusi askelta kouluun”-toimintamalli, jolla pyritään yhdessä huoltajien kanssa helpottamaan esioppilaiden kouluun siirtymistä. Toiminta alkaa maaliskuun lopulla.

Yhteistyötä tehdään myös muiden toimijoiden kanssa, kuten puheterapeutin, varhaiskasvatuksen erityisopettajan, toimintaterapeutin, psykologin ja kuraattorin kanssa.

Turvallisuus / varautuminen poikkeustilanteisiin

Varhaiskasvatusyksiköiden turvallisuus- ja kriisisuunnitelma sekä varautuminen poikkeustilanteisiin löytyy sähköisenä vihti.pelsu.fi/vihti.